

KELEIVIS

Prenumerata - Subscriptio
Amerikoje ir užsienyje
metams - 1 year \$7.00
pusiui metų - 6 months .. \$4.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for 2 weeks in August)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1946
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 27

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1975 METU LIEPOS - JULY 8

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

71-MIEJI METAI

A. Solženicino žodžiai taikos sapnuotojams

Jį pakvietė JAV AFL-CIO unijų vadas G. Meany, tuo nusipelnęs visų antikomunistų pagarbos. A. Solženicinas ne tik priminė komunistinio režimo žiaurumus, bet aštriai kritikavo ir JAV nuolaidų politiką. Gal dėl to prez. Fordas "nesiteikė" jo priimti.

Aleksandras Solženicinas

George Meany

Šiuo metu Amerikoje lankosi AFL-CIO unijų pirminko George Meany pakviestas įžymusis Nobelio premijos laureatas, ištremtas rusų rašytojas Aleksandras Solženicinas. Birželio 30 d. jis čia pirmą kartą kalbėjo Washingtono, D.C. Jo kalbos klausėsi apie pusantro tūkstančio rinktinės publikos auditorija, kuri suklebėjo rašytojui milžiniškas ovacijas, nors jo žodžiai ne visiems buvo malonūs. Publikos tarpe, be JAV darbininkijos vadų, intelektualų ir kitų įtakingų visuomeninio gyvenimo atstovų, dalyvavo ir JAV krašto apsaugos sekretorius Schlesingeris ir dar keli aukšti Baltųjų Rūmų pareigūnai.

Anot amerikiečių korespondento, Solženicinas čia atrodęs kaip degančių akių moralus idealistas pranašas kalbą klaidantių miniai.

A. Solženicinas kalbėjo 90 minučių, nušviesdamas tikrąjį sovietiškojo komunizmo veidą ir kritikuodamas Vakarų, o ypač Amerikos "atlydžio" politiką ir aplamai vakariečių naivumą.

Jau savo kalbos pradžioje jis klausytojams priminė Lenino žodžius, kad komunistai duosią buržuacijai virvę pasikarti, o ir tą virvę pati buržuazija pagaminsianti. Nikita Chruščiovas žadėjo Ameriką palaidoti, bet tie grasinimai čia sutikti juokais. Dabar komunistai Vakarams siūlo "detente", kuria siekiama to paties tikslo.

Solženicino odžiais, niekas komunistų ideologijoje iki šol nepasikeitė, ir jų tikslai liko tie patys.

Solženicinas pakartojo sa-

vo klausytojams ir pačius kruviniausius komunizmo įsigalėjimo etapus.

Nors rusų komunistai dar neturėję dujų kameros, bet jie šimtus tūkstančių savo priešu ir nekaltų žmonių nukandindavę barzose; jie pirmieji pradėjo suiminėti ne tik režimo priešininkus, bet ir jų šeimas; jie įstrėmė sunaikino 15 milijonų savo krašto ūkininkų; jie 1932 ir 1933 m. Ukrainoj suorganizavo dirbtinį badą, kurio metu mirė 6 milijonai ukrainiečių prie pat Vakarų Europos sienos. O tai buvę metai, kai prez. Rooseveltas ir JAV kongresas šią sistemą pripažino ir užmezgė su ja diplomatinis santykius...

Įžymusis autorius publikai pakio po nosimi ir tikrai jaudinančius statistikos duomenis. Kai per 80 metų ligi revoliucijos caro režimas nuteisdavo mirtimi tik po 17 revoliucionierių kas meta i, šnipinijos inkvizitoriai nužudydavo po 10 asmenų per mėnesį, tai 1918, 1919 ir 1920 metais be teismo komunistai sušaudydavo po 1,000, o Stalino teroro metu 1937-1938 m. — vidutiniškai po 40,000 kas mėnuo.

Kritikuodamas JAV ir aplamai Vakarų demokratų politiką, Solženicinas priminė rusų patarlę, kad nereikia šauktis vilko, idant tas apgintų nuo šuns. Tuo tarpu Europa ir Amerika Antrojo pasaulinio karo metu kain tik tokį vilką — Sovietų Sąjunga — pasiūkė padėti apsiginti nuo Hitlerio ir tam vilkui atidavė visus karo laimėjimus. Be jokio reikalo sovietų okupacijoje buvo paliktos Mongolija, Moldavija, Estija, Latvija ir Lietuva, o nuo to dar septyni ar aštuoni Rytu Europos kraštai pasidavė Sovietų Sąjogai kontrolei.

Solženicinas apžvelgė tragišką Indokinijos karo galą, kur dabar komunistai vėl žudo milijonus žmonių, kai Vakarų pasaulis džiaugiasi vadinamąja "švenčia ramybe".

Prelegentas pabrėžė, kad amerikiečiai nesupranta sovietinės sistemos ir ją nagrinėjantieji JAV teoretikai yra naivūs, o sovietų piliečių akimis žiūrint, — tik juokingi. Ir kairieji, ir dešinieji Kremliui vadai yra tie patys ir siekia to paties komunizmo laimėjimo, bei nedaro jokių esminių nuolaidų.

Solženicinas pareiškė, kad šiandien čia stovys prieš auditoriją ne dėl "atlydžio", bet tik dėl savo kieto antikomunistinio laikymosi ir vakariečių paramos. Komunistai žinoję, kad jis nenusileisąs nė per plauką, dėl to patys ėmė traukti. Taigi, gana sovietiniam režimui darvyti nuolaidų. Reikia visiems drauge kovoti už žmogaus išlaisvinimą iš šio bloko.

Šioje mažoje mūsų planetoje jau nėra jokių vidaus reikalų. Komunistų vadai sako: "Nesikiškite į mūsų vidaus reikalus ir leiskite mum savus piliečius emauti tyliai ir taikoje". — "O aš jums sakau, — sušuko Solženicinas baigdamas, — Kiškite daugiau ir daugiau, kiškite, kiek tik galite. Mes kviečiame jus ateiti ir kiškis į sovietų vidaus reikalus!"

Čia esame pateikę tik kai kurias svarbesnes kalbos mintis, o ištisas Solženicino žodis yra daug platesnis.

Griausmingos ovacijos Solženicinui drauge buvo ir ovacijos unijų vadui Meany. Solženicinas pakvietusiam.

Deja, prez. Fordas Solženicino nesiteikė priimti, nors tuo reikalu apie pusę valandos tarėsi su uKissingeriu. Matyti, kad neįleistų sovietų. Dėl to karčią pastabą, skirtą Fordui, parašė net The New York Times.

Kaip spauda praneša, A. Solženicinas dar kalbės New York'e ir kitose vietovėse.

Kudirka pasilieka New Yorke

Kaip jau buvo rašyta, Simas Kudirka birželio 28 d. Paeglių namuose surengė priėmimą padėkoti visiems, kurie padėjo jam ir jo šeimai atvėkti į šį kraštą ir įsikurti. Tame priėmime dalyvavo apie 100 asmenų.

Iš Simo Kudirkos pasikalbėjimo su laikraščininkais paaiškėjo, kad jis apsisprendė pasilikti Atlanto pakrastyje. Anksčiau buvo kalbama, kad Kudirkos keliai į Clevelandą.

Povilas Višinskis, nuo kurio gimimo birželio 27 d. sukako 100 metų. Jis minėtinas ne tik kaip didelis tautos atgimimo veikėjas, publicistas, politikas ir vienas demokratų partijos kūrėjų, bet ir kaip mūsų įžymųjų rašytojų "atradėjas". Jei ne Višinskis, tai kažin, ar mes būtume turėję rašytojas Zemaite, Lazdynų Pelėdą, Šatrijos Raganą. Jis jas pažindino rašyti ir rūpinosi, kad jų kūriniai būtų išspausdinti ano meto laikraščiuose. P. Višinskis mirė džiūva 1906 m. balandžio 26 d.

Miestai bankrutuoja, Solženicinas padės sako majorai

Dostone susirinkę 300 miestų majorų pareiškė, kad miestų finansinė padėtis yra katastrofiška ir reikalinga žymios federalinės valdžios paramos.

Siuo metu bene labiausiai nusibankrutavęs yra New Yorkas.

Surado tarptautinių teroristų lizdą

Paryžiaus policija neabejoja užtikusi tarptautinę teroristų vyr. būstinę. Joje rasta daug ginklų, dinamito ir nužudyti numatyti asmenų sąrašą.

Sakoma, kad tuos teroristus remia ir sovietai.

Simui Kudirkai

Amerikiečių spauda rašo, kad Washingtono A. Solženicinas susipažino su Simu Kudirka. Susitikimas buvęs jaudinantis. Solženicinas vienas su Kudirka kalbėjėsis porą valandų. Jis pažadėjo savo pagalbą Simo Kudirkos rašomai knygai.

ALTa padėjojo unijų prezidentui

Amerikos Lietuvių Taryba padėjojo AFL-CIO prezidentui George Meany už pakvietimą į JAV Nobelio premijos laureato ir neatlaidaus kovotojo prieš komunistinę priepaūdą Sovietų Sąjungoje Aleksandro Solženicino.

Maskva palaimino, bet nieko nepažadėjo

Maskvą aplankiusi JAV senatorių grupė tikėjosi, kad už prekybines nuolaidas pavyks daugiau žydų "išvesti iš sovietų žemės" ir išsiderėti kitų malonių, bet gavo tiktai daugiau vėdros ir Brežnevas teikėsi plačiau nusišypsoti.

Sunkios dienos Argentinoje

Argentinos unijos reikalauja net iki 130% atlyginimo padidinimo. Valdžia nesutinka to reikalavimo patenkinti, todėl sekmadienį paskelbtas generalinis 48 valandų streikas.

Nors prieš pat streiko paskelbimą ministrų kabinetas atsistatydino, bet ir tas įvykis streiko nesulaikė.

Argentinos peronistų sąjūdžio darbininkija dar remia Izabelą Peronienę, bet yra nusiteikusi prieš jos ministrus ir patarėjus.

Pataria Izraeliui nusileisti

Kissingeris patarė Izraeliui užleisti arabams dvi strategines aukštumas — Mitla ir Gidi. Jei norima, kad taikos derybos su Egiptu pasistūmėtų pirmyn. Jei to Izraelis nepadarys, tai Foido administracija negalės tvirtai remti ir pustručio biliono dolerių prašomos paskolos.

Toks pasiūlymas Izraeliui labai sujaudino. Jo vyriausybė jau posėdžiauja visa savaitė ir dar prašo iš JAV "paaiškinimo".

Gromyka lankėsi pas popiežių

Sovietų užsienio reikalų ministris Gromyka birželio 28 d. penktą kartą lankėsi pas popiežių. Jo pasikalbėjimo temos buvo katalikų Bažnyčios padėtis Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje, nusiginklavimas ir taika. Bostono arkivyskupijos laikraštis The Pilot pastebėjo, kad tuo metu, kai pro Vatikano vartus įvažiuo penkios Gromyko ir jo palydovų mašinos, Sv. Petro bazilikos kriptojė meldėsi apie 500 lietuvių vabėgėlių.

Kalėjimas — tikras viešbutis

New Yorke pastatytas kalėjimas, kuris atsisėjo 15 milijonų dolerių. Jis turi centrinį šildymą, televizijas, koridoriai įkloti kilimais. Ilgai be geležinių virbų yra kambarių tik vienam kaliniui, o kiekvieniemis 48 kambariams yra vienas kambarys pramogoms.

Prieitą savaitę Maskvoje lankėsi 14 JAV senatorių grupė, vadovaujama sen. H. Humphrey. Kaip paprastai, senatoriai norėjo susipažinti su padėtimi "vietoje" ir su sovietų vadais bandė vesti derybas, žadėdami nuolaidas už nuolaidas. Aščiau tariant, už prekybos sąlygų sovietams palengvinimą, už didesnius ir ilgamečiu kreditus, už stambia technologinę paramą — išsiderėti žydų ar kitų emigracijos palengvinimo, laisvėnių kultūrinių mainų, malonės kaliniams ir persekiojamiems disidentams.

Kremlius, žinodamas senatorių balso reikšmę, šiuos svečius priėmė maloniai, o Brežnevas net su tam tikromis idėjomis pavežėjo ir pagirdė vėdros, bet, atrodo, tik tiek naudos ir buvo.

Senatoriams išvažiavus, sovietų spauda parašė, kad jokių nuolaidų Kremliui politikoje nereikia laukti. Emigracijos suvaržymai liko ir toliau. Patys žydai sušaukė, kad jų dabar išleidžiama išvykti net mažiau, negu seniau.

Pravda ir Selskaja Zizn parašė, kad būtų sveikintinas JAV ir Sovietų Sąjogai bendradarbiavimas, bet yra neįprastai jokių sąlygų, kuriomis amerikiečiai siekia sau naudoti. O senatorių vizitas esąs naudingas abiem šalims. Ypač naudingi būvę pokalbiai su senatoriais prekybos klausimais.

Grįžęs sen. Javits pareiškė, kad šiame susitikime su Brežnevu buvę atvirai išdėstyta JAV kongreso pažiūra ir dabar užblokuotos prekybos sutarties atšildymą ir išskaičiuotos tam sąlygos.

Atrodo, kad kai kurie senatoriai betarpiškai pajuto, jog sovietai JAV nuolaidas nori gauti už nieką. Tą progą buvo paaktyta ir kietesnių žodžių, bet Maskva dėl žodžių nesijaudina, nes tikisi, kad amerikiečiai vėliau nusileis.

Vienas kitas senatorius yra kreipėsi į Brežneva ir dėl paskirų asmenų emigracijos ar norėdamas užtarti kalėjimuose sėdinčius disidentus, bet rezultatai paaiškės vėliau, jeigu visas reikalas nebus užmirštas.

Kol kas — nieko konkrečiau išsiderėta ir nieko tikro nepažadėta.

Ar mums jau nebereikia sąjungininkų?

Nedaug nusidėsime tiesai pastebdami, kad per ilgesnį mūsų "laisvės kovos" laikotarpį taip jau susiklostė strateginė padėtis, kad šiandien čia tegirdime tik dar garsesni mūsų "kovingosios emigracijos" tarpusavio erzeli, o "L.K.B. Kronikoje" ramiai skaitome faktus, liudijančius tenyksių tautiečių kančias, drąsą, ištvermę ir pasiaukojimą. Ir, tur būt, patogia jaučiamės, lyg ir mes būtume atlikę savo pareigą. — padarę, ką galėjome.

Atrodo, kad mus turėtų jaudinti dar ir kitų sovietų pavergtų tautų kovos pavyzdžiai. Pavyzdžiui, ukrainiečių. Štai, "Sėjos" š. m. 1-2 nr. K. Barčius tokiais faktais atskleidžia mums ukrainiečių ilgąmetes grumtynes su okupantu, kad tenka tik stebėtis šios laisvę mylinčios tautos heroizmu ir pajėgumu pakelti sovietinio teroro smūgius ir skaudžių aukų svorį. Ar tie faktai mums irgi nepažadina jokios lakesnės minties?

Minėto straipsnio autorius mums tiesiai pastebi — "jog yra galima tikėtis, kad ukrainiečių pasipriešinimo metodai sovietiniams okupantams netrukus, o gal už metų kitų, persimes Lietuvon ir į kitas Sovietų Sąjungos respublikas, atsiradus visų laisvės pastangų koordinacija".

Žinoma, 3 milijonų lietuvių tauta negalėtų pakelti tokių sunkių ir gausių aukų, kaip 30 milijonų Ukraina, bet ta bendrų pastangų koordinacija ne tik galima, bet, reikia manyti, jau ir yra. Ji gal net ir daug platesnė, siekianti Kaukazo ir kitas pavergtąsias tautas. Ir visada apmokama laisvės praradimo ir net gyvybės aukomis.

Bet kurgi išeivijos lietuvių ir kitų dėl laisvės kovojančių emigracinių tautų veiklos koordinacija, kurios niekas nevaržo, dėl kurios jokie pavojai negesia ir kuri gyvybės aukų nereikalauja?

Mes jau esame kalbėję apie pabaltiečių palyginamai silpną politinį bendradarbiavimą, kuris iš tikrųjų turėtų būti kuo glaudžiausias ir kuo nuosirdžiausias. O šia proga norėtumė paklausti: kokie gi iki šiol yra užmegzti mūsų ryšiai su milijonine ukrainiečių emigracija?

Kol kas mes esame girdę tik apie porą atsakingų veiksmų susitikimų? Ar tai ir viskas? Ar mūsų politinis bendradarbiavimas su ukrainiečiais reikiasi tik nepriklausomybės ar kitų švenčių proga oficialiais vieni kitų pasveikinimais ir sparnuotų žodžių palinkėjimais? Juk tai tik kepurės nukėlimas praeinant pro šalį? Kas gi padaryta daugiau? Nieko? Tur būt, nieko, nes mūsų visuomenė daugiau apie tai beveik nieko ir negirdėjo...

Be to, šiame pat numeryje spausdiname ir vertą didelio dėmesio J. Vilčinsko informaciją apie nuosaikiųjų ir mums visiškai primtinų lenkų blaivias pažūras į Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės problemą. Ar kas nors iš mūsų atitinkamų organizacijų yra užmezgęs su jais gyvesnį kontaktą, ar vieni apie kitus atsitiktinai tik iš laikraščių nuopliais patiriame?

Štai, lenkai ieško koordinuotos veiklos net su išeivijoje atsikūrusiais rusų disidentais. O ką mes? Nieko?

O kur mūsų organizuoti politiniai kontaktai su žydais, gudais, kaukazių emigrantais, siekiančiais savo tautoms laisvės? Pagaliau — net ir raudonieji kiniečiai Baltijos tautomis susidomi...

Ar mums tikrai jau nebereikalingi jokie sąjungininkai, kilę iš anos pusės uždangos? O gal mes laukiame, kad jie mūsų ieškotų ir prašytų į kompaniją?

Vis dėlto norėtume iš atitinkamų organizacijų, net besistumdantių alkūnėmis dėl pirmenybės, bent šiek tiek ataskaitos ir iš šios srities, ir išios "tarpautinės veiklos apžvalgos", kaip dažnai girdime aną laikraštį apžvalgą.

Arba — tiesiai priepažinkime, kad ganome tik savo parapijos kieme vištas ir daugiau nieko nesugebame...

MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ "SKYLĖS"

Kongresas vis nesusėkė išleisti tokius mokesčių įstatymus, kad mokesčių našta būtų visiems vienoda. Juose yra daug visokių "skylių", pro kurias lengviausiai pralenda tie, kurie turi daugiau pajamų. Dėl tų "skylių" išdala praranda net \$58 milijonus pajamų.

Kongrese yra ir gerų galimybių, kurios mokėtų surašyti gerus įstatymus, bet tos "gerosios galvos" moka juos ir taip suredaguoti, kad dar labiau prisipildytų storosios piniginių kišenės, iš anksto numatant gal ir sau atitinkamą naudą.

Dialogas „Kontinente“

Dėl dialogo su rusų disidentais labai vertingų minčių pareiškė naujas išeivis, pasirašęs slapyvardžiu V. Jungėnas. Straipsnyje "Kam mums reikalingas Kontinentas" ("Metmenys", Nr. 29, 1975) jis su nusivylimu sako, kad didžioji dalis diskusijų, kurios vyksta lietuvių išeivijos spaudoje, liečia tarpusavio santykius ir jose mažiausiai kalbama apie krašto problemas. Lėgsliai atskleidžia tautos išeivijoje nerado reikalo palaikyti nuolatinis bei pastovius ryšius, nekūrė bendro fronto ir net nebuvo įsistaminusios nei viso savo reikalo bendrumo, nei būtinybės kartu kurti gaires mūsų tautų ateities egzistencijai bei tarpusavio santykiams.

Mes, lietuviai, dažnai traktuojame savo kaimynines tautas — pirmoje eilėje rusus ir lenkus — kaip savo natūralius priešus, ignoruodami tą svarbią aplinkybę, kad šiandien mes visi — ir rusai, ir lenkai, ir lietuviai — esame nacionaliniai ir socialiniai engiami vienos ir tos pačios komunistinio totalitarizmo sistemos. Dabar tą faktą bando išaiškinti rusų disidentų redaguojamas žurnalas "Kontinentas", kuris kviečia ir kitų tautų rašytojus bei publicistus jungtis į bendrą darbą.

Tuo tarpu kai V. Jungėnas svarsto lietuvių bendradarbiavimo "Kontinente" galimybes ir ragina pasirošti tokiam bendradarbiavimui, — lenkų išeivių žurnalo "Kultūra" redaktoriai jau pradėjo su rusais dialogą, kuriame liečiama ir Lietuva.

Kaip jau buvo minėta šiame laikraštyje, rusų disidentų žurnalas "Kontinentas" išspausdino "Kultūros" nuolatinio bendradarbio Jul. Mieroševskio nuomonę apie galimą bendradarbiavimą tarp rusų disidentų ir sovietų engiamų tautų išeivijos Vakaruose. Kol tas "Kontinento" numeris (Nr. 4, 1975) dar nepasiekė skaitytojų įvairiuose kraštuose, pažūrėkime, ką tas pat autorius tuo klausimu rašo savo žurnalo naujausiam numeryje (1975 m. birželis).

Jul. Mieroševskis neįrodinėja, kad Sov. Sąjungoje kada nors įvyks pagrindinės permainos. Jis tesako, kad per mūsų kartos išgyventą laiką įvyko pakankamai didelės permainos britų, prancūzų, olandų, belgų ir portugalų imperijose. Tad sunku būtų ką nors įtikinti, jog minėtoji taisyklė nepalies sovietų, nes Maskvoje esąs išrasta imperinio nemirtingumo eliksyras.

Laisvieji rusai, kurie atsiskalo nuo komunizmo, bet iš meilės Rusijai norėtų ją matyti ateityje tuose pat rubežuose, kurie dabar riboja Sov. Sąjungos plotą, užmiršta tą faktą, jog dabartinius sovietų rubežius galima užlaikyti tik tiktai teroro pagalba, kuris gali būti praktikuojamas tik totalitarinėje santvarkoje. Totalizmas ir imperializmas yra to paties medalio dvi pusės. Būtų nesąmonė prileisti, kad sudemokratinta, netotalitarinė Rusija galėtų sėkmingai pasipriešinti ukrainiečių, lenkų ar lietuvių aspiracijoms į nepriklausomybę.

"Rusų disidentai, — sako J. Mieroševskis, — yra mūsų natūralūs sąjungininkai, — papasčiai, kaip mūsų natūralūs sąjungininkai yra sovietų engiamos tautos, kaip ukrainiečiai, lietuviai ar gudai".

J. Mieroševskio nuomone, neužtenka, kad lenkų išeivijos rašytojai karts nuo karto susitikų su "Kontinento" grupės rusais. (Toks susitikimas įvyko prieš porą mėnesių). Lygiai kaip lenkų išeivių tarpe, taip ir tarp rusų išeivių esama žmonių, kurie nenori lenkų-rusų pasikalbėjimų ir susitarimų. Sunku yra tuo stebėtis. "Lenkų emigracijos tarpe galėčiau rasti nemažą grupę tikrų antikomunistų, su kuriais vienok nenorėčiau užmegzti kontakto", — sako straipsnio autorius.

Mes kalbame apie rusus, kurie yra ne tik antisovietai (kas yra kiek daugiau, negu antikomunistai), bet kurie tuo pat laiku yra pasirusę sutikti su mumis dėl tam tikrų principų bei bendrų siekimų. Svarbus ir labai pagaidijamas dalykas būtų prieiti prie lenkų-rusų deklaracijos pasirašymo, nors tas pareiškimas ir neįpareigotų visos lenkų ar visos rusų išeivijos.

KAS SKIRIA LENKUS NUO RUSŲ IŠEIVIJOS VAKARUOSE?

Sprendžiant iš rusų emigrantinės spaudos reakcijos į J. Mieroševskio straipsnį "Lenkų pažiūra į ULB (Ukrainos Mieroševskio straipsnį) "Lenkų pažiūra į ULB (Ukrainos rusų lenkų politika ukrainiečių, baltgudžių ir lietuvių atžvilgiu.

"Mes, lenkai, — sako Mieroševskis, — nenorime sau nieko, — nesiekiame, kad mums būtų grąžintas Vilnius ir Lvovas, nes esame giliai įsitikinę, kad Lvovas priklausys būsimai nepriklausomai Ukrainai, o Vilnius — būsimai nepriklausomai Lietuvai. Kitais žodžiais tariant, mes pritariame ukrainiečių, lietuvių ir baltgudžių teisei į ne-

priklausomybę. Mes negalime elgtis kitaip. Negalime gi reikalauoti nepriklausomybės Lenkijai, tuo pat metu paneigiant tą teisę Ukrainai ar Lietuvai."

Tie lenkai ir rusai (Vakaruose), kurie argumentuoja, jog Ukraina esanti Rusijos vidaus reikalas, užmiršta, kad šiandien nėra Rusijos vidaus reikalų. Tėra tik sovietų vidaus problemos. Šiandien Ukraina yra tiek pat sovietų vidaus problema, kiek ir Lenkija ar Čekoslovakija.

J. Mieroševskis norėtų, kad rusai Vakaruose suprastų, jog šiuo klausimu lenkai negali elgtis kitaip. Lenkai, būdami sovietų engiami, privalo būti solidarūs su kitomis tautomis, taip pat esančiomis sovietų vergijoje. Jis sako, kad išeivijoje esama lenkų, kurie skelbia, jog "privalome visiškai atsiriboti nuo ukrainiečių ir lietuvių tautinių aspiracijų ir už tą kainą išsiderėti iš sovietų tam tikrų privilegijų Liaudies Lenkijai". Tai būtų politika ne tik baisi, bet ir antiproduktivi. Lenkai, prisidėję sovietų žandaro pareigas, automatiškai sustiprintų sovietų tautų kalėjimo struktūrą, pabloginant ne tik Ukrainos ar Lietuvos padėtį, bet visų pirma Lenkijos.

Kiek senosios, tiek ir naujosios emigracijos rusai yra antisovietiški. Bet kaip jie supranta tą antisovietizmą? Susidaro įspūdis, kad kai kurie jų galvoja, kad santvarką demokratizuojant ir liberalizuojant, yra galima ir pagėdijama išsaugoti sovietų imperiją. Bet iš tikrųjų tai yra neįmanoma, nes sovietizmas reiškia totalitarinę policinę diktatūrą viduje ir agresyvią imperializmą išorėje.

Nėra ir negali būti liberališko sovietizmo taip pat, kaip negali būti demokratiško imperializmo. Kadangi praktikoje sovietizmas reiškia totalitarizmą viduje ir imperializmą išorėje, tai kiekvienas rusų išeivis, kuris atmeta sovietizmą, turi atmeti ir totalitarizmą ir imperializmą. Šiuo klausimu negali būti dalinio sprendimo.

Rusų emigracinė spauda saktanti, jog lengva yra lenkams išreikšti tokias nuomones, kur už viską turės sumokėti rusai, o ne lenkai. Tai būtų buvęs teisingas priekaištas, jeigu sovietų imperiją galima būtų sugretinti su rusų imperija. Bet to nėra. Lenkijoje ir Čekoslovakijoje stovi ne rusų kariuomenė, bet sovietų armija. Tuo pat laiku, kai grius sovietizmas, sugrius ir sovietų imperija. Tie rusai, kurie su patriotiniu pasididžiavimu žiūri į sovietų imperijos laimėjimus, yra iš tikrųjų prokomunistai ir prosovietai, neatsižvelgiant į tai, ką jie rašo ir sako.

Panašiai elgiasi ir daugelis lenkų. Jie norėtų pasilaikyti Vakarų žemes (prijungtas iš Vokietijos po karo) ir atgauti Rytų sritis, prijungtas prie Sov. Sąjungos. "Kultūros" žurnalas nuo pat pradžių užėmė poziciją, kad tikras antisovietizmas turi reikšti ne tik laisvę Lenkijai, bet ir pripažinimą apsisprendimo teisės ukrainiečiams ir lietuviams. "Dėl to nuo pat pradžių skelbėme, — sako J. Mieroševskis, — kad Vilnių reikia grąžinti nepriklausomai Lietuvai, o Lvovą — nepriklausomai Ukrainai".

Turėdamas galvoje, kad rusų disidentų tarpe esama žmonių su įvairiomis pažiūromis į Sov. Sąjungos nedalumą, straipsnio autorius pabrėžia, kad antisovietizmas privalo apimti ir ir antiimperializmą, nes grobiškas imperializmas yra vienas iš pagrindinių sovietų santvarkos ypatybių. Jeigu kas sako, kad siekia santvarkos pakeitimo Sov. Sąjungoje, bet kartu nori, kad būtų išsaugota demokratinė Rusija pasilaikytų esamus rubežius ir įtakų sferas, tas esmėje pasisako už sovietų imperialistinius siekimus, tik norėtų, kad tie siekimai būtų įgyvendinti kitais metodais.

Reikia tikėtis, kad "Kontinento" žurnale pradėtas dialogas tarp rusų disidentų ir sovietų engiamų tautų išeivių ilgainiui išsklaidys abejones dėl įvairių tautų siekimų ir tuo būdu įgalins tarp jų darnų bendradarbiavimą ir suteiks daugiau vilčių laisvės siekiančioms tautomis.

J. Vilčinskas

Portugalijoje nebus parlamento

"Aš jums pažadu, kad kimus gavusios beveik 40% Portugalijoje nebus parlamento!" Taip aiškiai pasakė Portugalijos komunistų partijos vadas Alvaro Cunhal su juo kalbėjusiais italų žurnalistais. Mes, sako Cunhal, su kariais, kurie valdo kraštą, sudarėme penkerių metų sutartį. Tas ir yra svarbiausias dalykas. Mums kariai reikalingi, todėl jie mums simpatingi. Socialistai, nepastatę kortos ant kariškių, dar ir šiandien nesupranta savo klaidos.

I žurnalistės pastabą, kad negalima ignoruoti per rinkimų balsų partijos (socialistų), Cunhal atsakė: "Mes, komunistai, neprijaujam demokratinio žaidimo taisyklių. Jūs klystate, jei tuo remiatės. Ne ir dar kartą ne — rinkimai man nieko — nereikšia. Visiškai nieko. Jūs klystate, jei manote, kad 40% balsų gavusi socialistų partija ir 26% liaudies demokratų sudaro daugumą. Jos daugumos neturi".

Eš. svarbu ne rinkimai, ne balsų dauguma, bet revoliuciją, kaip

liucinė varomoji jėga. Tikroji politinė galia yra karių rankose, tai ką gali keisti rinkimų rezultatai?.. Jeigu žurnalistė galvoja, kad Steigiamasis Seimas suvaids koki nors vaidmenį, virst parlamentu, leidžiančiu įstatymus, tai ji juokingai klysta. Tokio parlamento Portugalijoje nebus.

Cunhal aiškino žurnalistėi, kad įstatymai kuriami revoliucijos eigoje, ir todėl šiuo metu nėra jokios prasmės kalbėti apie įstatymų gerbimą. Revoliucija įstatymus ne gerbia, bet juos leidžia.

Jis italei taip pat paaiškino, kaip jis supranta demokratiją. Demokratija — tai kapitalizmo naikintoja. Tokia demokratija, kokia yra Vakarų kraštuose, Portugalijoje neįmanoma.

Kai italei pastebėjo, kad Cunhal tokiu savo atvirumu gali pakenkti Italijos ir Prancūzijos komunistams, tai jis išdėstė, kaip pradėjo "lieti asaras" dėl vargšų italų ir prancūzų komunistų.

Cunhal atsakė ir į italės klausimą, kiek yra suimtųjų. Jis tikro skaičiaus nežino, bet tas skaičius esąs mažas. Dar pastebėjo, kad kariai esą minkšti ir suimtuosius greitai paleidžia.

Taigi Cunhal savo pareiškimais įtikino, kad yra gerai išstudijavęs Lenniną, kuris lygiai taip pat mokė niekinti lai vus rinkimus ir "buržuazinius įstatymus".

Cunhal yra įsitikinęs, kad Portugalijoje komunistai tikrai laimės. Bet ir kitos partijos dar nėra netekusios šiltes. Kas tikrai laimės, parodys netolima ateitis. Bet jau yra ir antikomunistų, kurie mato, kad karių valdoma Portugalija dabar yra tokio pat padėty, kokia buvo Rusija 1917 m. spalio mėnesį — prieš komunistų perversmą.

Atrodo, kad po skaudžių patvrimu demokratija dar ir šiandien iš istorijos nepakankamai pasimokė.

Ką tik gavome

Rudenys ir pavasariai, I dalis, parašė Albinas Baranauškas, 350 psl., kaina — \$6.00.

Mūsų žvirblis, J. Narūnės eiliuota pasaka vaikams, 16 psl., kaina \$1.20.

Raudonojo arklio vasara, romanas, parašė Edvardas Cinzas, 312 psl., įrišta, kaina \$6.00.

Pėdos mirties zonoje Sibiro katorgininkės ir sovietinių kalėjimų kankinės Elenos Juciūtės atsiminimai, 544 psl., kaina \$10.

Pasaulio, Bronio Railos akimirksnių III dalis, 387 psl., kaina minkštais viršelais \$6.50, kietais — \$7.25.

Viena pasaulio, romanas, parašė Danutė Brazytė-Bindokienė, 241 psl., kaina — \$5.00.

Soinduliai ir šėščiai — Arėjo Vitkausko eilėraščiai, 64 psl., kaina \$1.00.

Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti, dokumentinė apžvalga, parašė buv. Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotas ministras Vokietijoje Kazys Škirpa, 583 psl., iliustruota, įrišta, kaina \$15.00.

Lietuvių Darbininkų Draugija New York, 104 psl., didelio formato, daug iliustracijų, kaina \$3.00.

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Lietuvos "atstovai"

Liepos 17 d. susirinkęs birželio 15 d. "išrinktieji" Lietuvos seimo — Aukščiausiosios Tarybos nariai. Tenai lietuvių tautai atstovaus tokie "lietuviai": gen. pulk. Genadij Obaturov, gen. leit. Andrej Bolibruch, viceadmirolas Nikolai Šablikov, gen. leit. Sergej Chrenov, gen. maj. Ivan Kosov, gen. maj. Rem Vertajev, pulk. Valerij Kalugin ir pulk. Viktor Sutor.

Žinoma, ten yra ir toks "tikras lietuvis patriotas" Valerij Charazov, kuris į Lietuvą buvo Maskvos atsiųstas prižiūrėti Sniečkaus, o dabar prižiūri Griškevičių, kad šis vykdytų Maskvos įsakymus. Be to, Charazovas atstovaus Alytaus apygardos dūkamams...

Aukščiausioje Lietuvos Taryboje dar bus ir tokių "lietuvių": Georgij Sičov, Aleksej Kiriuščenka, Boris Kulikov, Genadij Liachov, Ivan Černikov, Liubov Lysova, Lidija Markova, Zoja Romanova, Jurij Rusenka, Pavel Vorosilov, Anfeja Kazanikova, Vasilij Kisilov, Aleksandr Smirnov, Grigorij Mogilevcevas, Grigorij Siemenka, Tamara Špakova ir kiti panašūs.

Aišku, nė vieno jų lietuvių būtų savo atstovais nesitęję ir nerinkę. Tai visi okupacinės Maskvos valdžios įsakymų prievarta įsakyti rinkti. Ir niekas nežino, kiek jie gavo balsų, nes tai sovietiniuose rinkimuose visiškai neturi jokios reikšmės. Ka partija įrašė į kandidatus, tas jau ir "išrinktas".

Visi šitie kisieliočiai yra ir mūsų bimbiniukų tėvasiniai atstovai.

Apdovanoti Lietuvos kolonistai

Tiems, kurie ginčija, kad Lietuva nėra rusinama, kad joje patys lietuviai "savarankiškai" tvarkosi, patartina žvilgtelti kad ir į šią Lietuvos medalių, ordinų ar garbės raštų apdovanojimų rusų sąrašą:

E. Šusterov, N. Smirnov (teisingumo ministerio pavaduotojas), F. Tichonov (ministrų tarybos vyriausioji sekretorė), F. Kurgalin, P. Selezniev, N. Prochorov, N. Chrustalev, A. Kočerov, V. Smirnova, J. Gorskaja, J. Paškova, R. Djačenko, V. Gladčenko, F. Gurova, F. Jupatov, P. Klodov, A. Kolotov, F. Krivošėjin, A. Kudalenka, N. Lukovič, M. Pciolka, I. Samarcevas, D. Samuchov, Z. Targan, N. Leonova, I. Michailovski, M. Okolovič, T. Stepanova, I. Zimbis, S. Ignatjev, S. Pasuchov, A. Ševčenko, N. Radudinov, A. Žuravskaja, S. Karabač, M. Melnikova, V. Čistiakov, I. Timofejev, D. Vlasov...

Tą sąrašą galėtume tęsti dar labai ilgai. Bet ir šių pavardžių lapas ar neprimena Vinco Kudirkos satyroje pa-

vaizduotų carinės okupacijos Kruglodurovų ir Deržipukų laikų?

Šaukia "seimą"

Liepos 17 d. šaukiama birželio mėnesį "išrinktosios" Aukščiausiosios Tarybos sesija. Ji susirinks, pakels rankas, kaip ir kada bus partijos nurodyta, ir vėl išsiskirstys už tai algų atsiimti.

Toks yra visuos komunistų valdomuose kraštuose parlamentas.

KO SOVIETAI SIEKS HELSINKIJE?

Anksčiau ar vėliau, bet siemet į Suomijos sostinę susirinks 35 valstybių vadai į Europos Saugumo konferenciją. Ko ten sieks Brežnevas, žurnalistas John Roche šitaip trumpai aiškina:

Pokarinės ekspansijos tarptautinio pripažinimo. Tai Latvijos, Lietuvos ir Estijos ir didelės dalies Lenkijos pagrobimo. Taip pat ir "Brežnevo doktrinos" pripažinimo, pagal kurią Sovietų Sąjunga savinasi teisę ir net prievolę apsaugoti "socialistines valstybes nuo iškvipimo iš demokratinio kelio".

Ta doktrina sovietai patiesino iš Čekoslovakijos užpuolimą, kai ten Dubčekas valstybės vairą buvo pasukęs demokratinio socializmo keliu.

O jeigu JAV pareikštų, kad jų pareiga yra apsaugoti Portugaliją nuo komunistų diktatūros ir pasiųstų ten savo tankus, — kokį baisų triukšmą Maskva sukeltų! Reikšia, "Fordla doktrina" neįmanoma, ir pasauly galioja tik "Brežnevo doktrina"...

SOVIETAI 30% PADIDINS LUPIKAVIMĄ

Kaip amerikiečių spauda praneša, sovietai nutarė nuopiniu siūnčiamu iš užsienio jų piliečiams, imti 30% specialaus mokesčio. Jis jau ir dabar lupa didžiulius miltus nuo giminėm siūnčiamu, siūnčiamu ir apie 30% nuo piniginių perlaidų neva už banko tarpininkavimą.

Tokiu nauju plėšikavimu, matyt, norima visiškai prispaušti visokius iš darbo išmestus disidentus ir kitus režimui neįtikimus piliečius, nubaustus darbo ar pensijos atėmimu, kad jų nė iš užsienio artimųjų pagalbos ranka nepasiektų.

Be tokio 30% mokesčio sovietų piliečiai galėsia gauti iš užsienio tik ten mirusių giminių palikimus ar savo pinigų už parduotą užsienį turtą tie, kurie repatriavo į Sovietų Sąjungą. Bet mes žinome, kad ir tokio turto jau apie 50% pasisavina čionykščiai sovietų įgalioti advokatai ir atitinkamos vadinamojo "tarpininkavimo" įstaigos Maskvoje.

Rusija ir Europa

Europos Saugumo konferencijoje Sovietų Sąjunga nori gauti kitų valstybių užtvirtinimą jai duoto Hitlerio grobio — Lietuvos, Latvijos, Estijos, Besarabijos — ir kartu patvirtinti jos pačios užgrobumus — Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rytų Vokietijos. Sovietai nori tvirtai atsistoti rytinėje Europoje, kad galėtų užgrobti ir Vakarų Europą. Motorizuotas Atila stovi prie Europos svarbesnių kelių ir alkanu žvilgsniu žiūri į turtais pertekusius kraštus.

Geoffrey Blainey knygoje "The Causes of War", 1973. sako, kad — "Taika sukuria gerovę, gerovė pažadina išdidumą, išdidumas sukelia pyktį, pyktis išsukia karą, karas sukuria neturtą, neturtas išugdo žmoniškumą, žmoniškumas atneša taiką, taika sukuria gerovę" ir t.t. Panašiai tvirtina ir Alec Lawrence Macfie, kad karai seka paskui ekonominės gerovės ir biznio laikotarpius — ciklus. Tai viena iš daugelio karų priežasčių, ir pagal šį dėsnį rusai jau pakankamai atkuto, kad galėtų pradėti naują karą.

Milovan Djilas savo knygoje "Conversations with Stalin", psl. 114-115, išspausdino tokį Stalino pareiškimą:

"Karas turi greit pasibaigti. Per penkioliką ar dvidešimt metų mes turime atsigauti ir tuomet vėl galėsime kariauti."

Ta nuomonė svarbi todėl, kad šiuo metu Sovietų Sąjungos kariškių tarpe vėl atgijo Stalino genijaus kultas. Jeigu karas iš Azijos dar nepersimetė iki šiol Europon, tai tik todėl, kad prie Sovietijos sienos stovi Raudonojo Kinija.

Emil Ludwig tvirtina, kad valdovai gali priėti sutarimą net pačiu paskutiniu momentu ekonominiams klausimais, bet moraliniai ir filosofiniai klausimai visada buvo nulemiami karuose (Žiūr. "Three Portraits", Miller, Mussolini, Stalin.). Bet tuo tvirtinimu reikėtų kiek suabejoti.

Gyventojų prieauglis, jų gyvenamame plote tirštumas taip pat yra rimta karų priežastis. Taip 1870-1940 m. Prancūzijoje prieaugo 4 mil. gyventojų, o Vokietijoje — 27 milijonai, ir Hitleris pradėjo kariauti, reikalaujamas gyvenamasis erdvės. 1824 m. JAV tebuvo tik 11 mil. gyventojų, o dabar yra daugiau nei 200 mil. Sovietų Sąjunga dabar turi apie 251 mil. gyventojų, kurių apie 40 mil. gyvena Azijoje — Sibire. Ten pat vegetuoja 800 mil. kiniečių tauta, o jų žemės plotas tėra tik trečdalis Sovietijos. Po penkerių metų Kinija turės jau apie vieną bilioną gyventojų. O tas biologinio laikrodžio tikėjimas yra pavojingesnis už atominę bombą, ir tik laiko klausimas, kada įvyks neišvengiamas karas.

Visoje Europoje dabar gyvena apie 460 mil. gyventojų, kurių beveik pusę sudaro rusai, nors ploto atžvilgiu Europos Rusija užima vos penktąją Europos. Čia vaizdas visai priešingas kaip Azijoje. 1750 m. Europoje buvo 140 mil. žmonių, 1800 m. — 180 mil., 1850 m. — 266 mil., bet tas gyventojų prieauglis buvo skirtingas atskirose valstybėse. Rusijoje jis buvo didžiausias.

Lotynų Amerikoje 1900 m. buvo 60 mil. gyventojų, o 1973 m. jau 290 mil. Mūsų kaimyninė Meksika per keleto paskutinių dešimtmečių gyventojų skaičių padvigubino. Tuo tarpu XV amžiuje visame pasaulyje buvo tik apie 300 mil. žmonių. Dabar kas valandą gimsta 8,000 žmonių ir dėl geresnių gyvenimo sąlygų bei medicinos pažangos jų daug mažiau miršta.

1870-1957 metų laikotarpyje, taigi per 80 metų, JAV gyventojų skaičius padidėjo keturis kartus, bet gamyba išaugo 21 kartą ir pragyvenimo lygis padvigubėjo kas 35 metai. To negalima pasakyti apie Rusiją. 1777 m. tik 3% rusų gyveno miestuose, 1801 m. — tik 8%, o tuo pačiu metu Vokietijoje gyveno miestuose 25% ir Anglijoje 35%. Neproduktingas baudžiavos ūkis, bolševikų paverstas į tokį pat neproduktingą kolchozų ūkį, toliau tebelaišo dinesnę gyventojų dalį pririštą prie žemės ūkio. Tuo tarpu JAV 1910 m. žemės ūkyje buvo 35% gyventojų, o 1957 m. — vos 13%, ir dėl geros žemės ūkio mechanizacijos bei pažangaus ūkininkavimo jie ne tik pilnai aprūpina miestus, bet dar gali eksportuoti maistą užsienin. Vakarų Europoje panašus vaizdas kaip Amerikoje.

Daug reikšmės kariškam pasiruošimui turi pramonės pajėgumas, maisto ir žaliavų šaltiniai, susisiekimas, tautos būdas, kariško apmokymo lygis, tautos moralinis pasiruošimas, valstybės vyru būdo tvirtumas ir protingumas penktos kolonos stiprumas.

Rusijos ekspansija Europoje pasireiškia karišku, ekonominiu, kultūriniu ir ideologiniu imperializmu.

Aves

KNYGA YRA GERIAUSIAS ŽMOGAUS DRAUGAS, VERTINGIAUSIA DOVANA.

Specialus lietuvių projektas JAV 200 metų sukakčiai

Šalia Bostono miesto Bicentennial minėjimo, kuriam rugsėjo mėnesį dalyvaus ir lietuviai, vyksta ir platesnio masto Massachusetts valstijos Bicentennial minėjimas. Tai visos valstijos programai vadovauja Massachusetts Bicentennial Commission. Ši oficiali valstijos įstaiga taip pat padeda finansuoti įvairius projektus, kurie turėtų "išliekiančią vertę ir istorinę reikšmę". Pažymėtina, kad ypatingas dėmesys kreipiamas į etninių grupių siūlomus projektus.

Bostono apylinkės lietuvių Bicentennial komitetas nutarė, kad valstijos Bicentennial minėjimui ypač tinkamas ir reikšmingas projektas — tai komitetui pasiūlytas 30 min. ilgio vaizdinis-žodinis montažas, kuris bendrais bruožais nušviestų Massachusetts lietuvių istoriją.

Į sudarytą pakomitėtą šiam projektui paruošti įeina projektą pasiūlę asmenys: Aldona Dabrilaitė, Perkūnas Krukonis, Romas Šležas ir Birutė Vaičiūrgytė.

Ši Massachusetts lietuvių gyvenimo istorinė apžvalga būtų padalinta į keturis laikotarpius:

1. pirmosios ir plačios gausiausios lietuvių emigrantų bangos įsikūrimas ir lietuvių kolonijų steigimas 1890-1914 m. laikotarpyje;
2. pirmųjų lietuvių vaikai ir jų atsieikimai lietuvių ir amerikiečių visuomenėse;
3. naujųjų ateivių atvykimas po II pasaulinio karo ir jų pritaipimas prie naujų gyvenimo sąlygų;
4. šios paskutinės imigracijos bangos prieuglis ir jo santykiai su lietuvių ir amerikiečių visuomenėmis.

Vaizdinis šio montažo medžiaga susidės iš poros tūkstančių skaidrų, kurios bus rodomos keliuose ekranuose. Suteikti žiūrovui bendram laikotarpio pajutimui bus naudojamos autentiškos nuotraukos iš Massachusetts lietuvių gyvenimo.

Specifiš informacija, liečianti Massachusetts lietuvių veiklą ir kt., bus perduota žodžiu, asmeninio pasakojimo forma. Pasakotojais nebus tikri asmenys, bet šiam tikslui sukurti personažai, kurių asmeniniai rūpesčiai ir atsieikimai bendrai nušviest tam tikro laikotarpio lietuvių gyvenimo sąlygas ir supažindins žiūrovą su to meto Bostono, Worcesterio ir kitų kolonijų veikla. Atskiri "pranešėjo" komentarai papildys duodamas žinias.

Siūlomas projektas įdomus ir turiniu, ir forma. Amerikiečių publikai jis būtų lengvai "įkandamas" ir tuo pačiu supažindintų ją su lietuvių išeivijos gyvenimu, bendrais lietuviškais reikalais. Montažas būtų rodomas įvairiose valstijos Bicentennial programose, mokyklose ir t.t. Šiuo metu, kai Amerikos politika Lietuvos inkorporavimo nepripažinimo klausimu neaiški, ypač svarbu garsinti Lietuvą amerikiečių tarpe, nes Amerikos viešajai opinijai net ir Sovietų Sąjungos viešpatai yra jautrūs.

Šiam projektui paruošti pakomiteto nariai — tai jaunosios kartos veikėjai, ypatingai kvalifikuoti tokiam darbui adiktai: Aldona Dabrilaitė ruošia sociologijos magistrą, Perkūnas Krukonis, Romas Šležas ir Birutė Vaičiūrgytė — Lithuanian Media Collective nariai, veda amerikiečių premijuotą Garso Bangų radijo programą ir yra profesionaliai filmo srityje. Jie pasiryžę pašvęsti savo laiką ir jėgas šiam ypatingam projektui sukurti.

Mes iš savo pusės irgi turime prisidėti prie šio darbo. Massachusetts Bicentennial Commission suteikia tik pusę projektui reikalingų lėšų; kita dalis lėšų turi būti jau surinkta ar bent užtikrinta pasiūlymo įteikimo metu. Prieš keletą dienų buvo pranešta, kad šio termino pasiūlymai turi būti įteikti iki rugpjūčio 15 d. Iki to laiko reikia surinkti mažiausiai \$2,500, — pusę projektui reikalingų lėšų. Kitos etninės grupės yra iš valstijos gavusios nuo \$2,000 iki \$20,000 panašioms montažams sukurti. Mes, lietuviai, irgi galime su pasididžiavimu minėti mūsų išeivijos atsieikimus, bet be finansinės lietuvių paramos šios ypatingos reikšmės projektas negalės būti įgyvendintas.

Speciali projekto sąskaita bus atidaryta South Boston Savings Bank. Tuo tarpu aukas prašome siųsti Aldonai Dabrilaitė, 189 Grampian Way, Dorchester, Mass. 02125.

VADOVELIS MOKYKLAI AR VADOVAS VISIEMS?

Žinomas pedagogas, ke- lių vadovėlių ir kitokių raš- tų autorius Vaclovas Čičiu- nas atsiuntė ilgą Stasio Barzduko knygos "Lietuvės savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje", kurią iš- leido JAV LB Švietimo Ta- ryba, recenziją. Kadangi ta recenzija savaitraščiui yra žymiai per ilgą, tad spausdi- name jos tik galutinę išva- dą.

Autoriaus įdėta šiam dar- bui daug širdies ir darbo, leidėjų — stropaus rūpe-čio. Reikia linkėti šiai kny- gai visų nuosirdaus sutiki- mo, dėmesio ir uolius nau-

dojimo tiek šeimoje, tiek mokykloje, tiek organizaci- jose. Juk ji yra giliai išma-tyta, gražiai iliustruota bendruomeninio gyvenimo enciklopedijė!

Knygos kaina \$6. Ji gau- nama ir Keleivio adminis- racijoje.

GERA NAUJIENA

ŽEMIAUSIOS KAINOS JOKIA KITA BENDRO- VĖ NEPATARNAUJA PIGIAU KAIP

INTERTRADE EXPRESS CORP.

TAI REIKIA, KAD JO- SŲ GIMINĖS GAUS DAUGIAU NEGU IKI ŠIOL.

UŽSAKYKITE TUOJ!

TIKTAI PER INTERTRADE EXPRESS CORP. GERIAUSIA DOVANA

Į LIETUVĄ!

SPECIALOS RUBLIŲ CERTIFIKATAI

INTERTRADE EXPRESS CORP. PIR- MOJAI JUMS TAI PASA- KĖ, IR JOSŲ GIMINĖS TAI PATVIRTINO!

Už juos jūsų giminės ga- li pirkti, ką tik nori, mo- kėdami tik mažą dalį tik- rojos kainos. Tai yra tas pat, kaip turint 100 dol. krautuvių už tą sumą galima pirkti prekių \$ 200, \$300 ar net daugiau vertės.

Rublių sertifikatai gali būti išeikti paprastais rubliais aukščiausiu kur- su.

PILNA GARANTIJA

LABAI GREITAS PRISTATYMAS

Certifikatai pristatomi jūsų giminių namus maždaug per 3 savaites. Už specialųjį rublį yra imama \$2.70

Jokių primokėjimų! Prašykite mūsų naujo iliustruoto katalogo

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street Fifth Floor New York, N.Y. 10010 Tel. 982-1530

LABAI SVARBUS!

AUTOMOBILIAI

Žemiausios kainos Pilna garantija Greičiausiai pristato

ISSIRINKITE IR SIŲ NAUJŲ MODELIŲ

ZHIGULI VAZ 2101 Kaina \$3,785.00

NAUJAUSIAS PAGERINTAS EKSPOORTO MODELIS ZHIGULI VAZ 2103 Kaina \$4,335.50

ZHIGULI VAZ 2102 STATION WAGON Kaina \$4,168.75

Export model MOSKVITCH 412 IE Kaina \$3,835.00

MOSKVITCH 408 IE Kaina \$3,526.75

MOSKVITCH 426 IE STATION WAGON Kaina \$4,002.00

MOSKVITCH 427 IE STATION WAGON Kaina \$4,293.75

Naujai pagerintas ZAPOROZETS ZAZ968 Kaina \$2,751.00

Visos kainos JAV dol.

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių nuotraukomis.

BUTAI DREVETI DRABUŽIAI

Lankytajams iš SSSR Prašykite mūsų specialų biuletenį!

Mes turim šito biznio 26 metų patyrimą ir tūk- tančius patenkintų užsa- kytojų.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, ar esi matęs kada skraidančią torietką?

— Ar kai virėja paleidžia ją kam nors į galvą?

— Ne, Maiki, skairančią danguje, aukščiau už diržablius?

— Tėve, tokie dalykai tik skraido nervuotų žmonių akyse.

— Ne, Maiki, sako, puodai tikrai skraido padangėmis ir net baido nekaltus žmones.

— Kai tu, tėve, užgeri savo gyvatines, tai tau gal ir balti vėlniai apie ausis skraiduoja.

— Sarap! Man apie tokius dalykus nepasakok! Aš kalbu moksliskai.

— Tėve, šiandien padangėmis skraido tūkstančiai įvairaus dydžio lėktuvų, vėžiodami žmones, o po erdvės skrieja ir nemažai visokių žemės satelitų tyrinėjimo reikais. Tai šiandieninės technikos išradimai.

— Kas to nežino. Maiki! Bet mano frentas Zacirka man virozių, kad po mūsų orą lakioja kažin kokie raguoti gaivalai, atplisnoję iš kitų žemių.

— Tai tu kalbi apie tuos vadinamus neišaiškintus reikinius, apie kuriuos dažnai praneša sensacijos mėgstanti spauda. Tie tariamai daugelio matyti skraidantys angliška vadinami UFO arba "flying coucers", kas lietuviškai reiškia skraidančios lėktės. Vieni galvoja, kad tos "lėktės" yra atskridę iš kitų planetų kokie nors išmintingi gyviai, kurie nori ištyrinėti mūsų žemę ir jos gyventojus, o kiti jas laiko tik nesveikatos žmonių vaizduotės padariniais.

— Jagum yra svietų, tuos puodus arba torietkas mačiau, tai žinojau, kad tai visai vienas dalykas. Man Zacirka sakė, kad ir šventame rašte yra apie tai išdrukavota.

— Taip, tėve, kažkas panašaus yra ir pranašo Ezakė-

lio regėjime aprašyta. Tenai sakoma: "Ir aš regėjau, ir štai atėjo didis viesulas iš šiaurės su didžiu debesiu, ugnies pilnu. Tasai visur aplinkui švietė; ir pačiam viduryje tos ugnies buvo šviesiausia šviesybė ugnyje. Ir viduryje jos rodėsi nei keturi gyvi daiktai, ir tarp jų vienas buvo regėti nei kok-sai žmogaus veidu. Ir kožnas turėjo keturis sparnus... Ir jie turėjo žmogaus rankas po savo sparnais. Man tuos gyvuosius daiktus taip reginti, štai, — ratas, bestovis ant žemės prie tu keturių gyvųjų daiktų, ir žiūrint buvo lyg keturi ratai... Ir ratai pasikėlė prie jų aukštyn, nesą gyvas vėjas buvo tuose ratuose."

— Maiki, juk tai labai padabni j aroplana kuriame sėdi draiveris. Dabar aš vėriju, kad ir šiandien apie mus sukiojasi padabnos mašinos su tikrais angelais iš dangaus atsiustais. O gal ir vėlniai po debesimis lakiodami dairosi į žemę savo pažįstamų.

— O gal jie ir tavęs, tėve, ieško, norėdami atsiimti procentus už išgertą gyvatinę?

— Maiki, prašau iš manęs nesidinti! O jeigu nežinai, ar tokių skraidančių torietkų tikrai yra, tai taip ir sakyk! Gut bai!

KELEIVIO RĖMĖJAI

Po \$25 aukio J. ir V. Bajerčiai iš So. Boston, Mass. ir Sandaros I-jį apskritis.

J. Ka-mauskas, Ormendo Beach, Fla., — \$20.

A. Visocki, So. Boston, Mass., — \$13.

J. Stankevičius, Chicago, Ill., — \$10.

J. Peseckas, Toronto, Ontario, — \$8.

Po \$6: E. Kazachenka, iš Nesconset, N.Y., A. Kondrat, Elizabeth, N.J., O. Ogonovsky, Roxbury, Mass.

Po \$5: J. Valiukonis, So. Boston, Mass., P. Krasin, Miami Beach, Fla.

Po \$3: V. Hodges, Dorchester, Mass., A. Masalsky, Bayone, N.J., M. Biga, Eas-

REMKIM KENTO UNIV. STIPENDIJŲ FONDA

Jau keleri metai Kent State University, Kent, Ohio, turi nuolatinius lietuvių kalbos kursus. Per paskutinius 10 metų KSU biblioteka surinko nemažą lietuvišką rinkinį (Lithuanian Collection), kuris kasmet vis didinamas. Šiuo metu šis rinkinys jau turi daugiau kaip 7.000 vienetų: žodynų, knygų, laikraščių ir žurnalų rinkinių, įvairios archyvinės medžiagos bei mikrofilmų. Pasinaudojant šiais šaltiniais, jau yra parašyta viena daktaro disertacija ir keli magistro darbai.

Neseniai KSU Fundacija įsteigė Lietuvių Stipendijų Fondą, Lithuanian Fellowship Fund. Jam norima surinkti apie 50.000 dolerių. Šio kapitalo procentai įgalintų KSU kasmet skirti tinkamą stipendiją lietuvių komstudijom. Pirmoji stipendija galima būtų skirti, kai bus surinkta apie 20.000 dolerių. Kadangi kol kas laikai ekonominiu atžvilgiu nėra labai palankūs, aukos į šį fondą plaukia labai pamažu.

Specialus šio fondo komitetas prašo visus lietuivius bei lietuvių organizacijas paremti šį fondą pinigine auka. Aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Aukos prašome siųsti:

Lithuanian Fellowship Fund
Kent State University Foundation,

Kent State University,
Kent, Ohio 44242

Cekius rašyti: Lithuanian Fellowship Fund).

Lietuvių Stipendijų Fondo Komitetas:

Garbės pirm. gen. kon. Juzė Daužvardienė, pirm. dr. Antanas Klimas, vicepirm. dr. Rimvydas Šilbajoris, ižd. dr. John F. Cadzow, pael. Jonas Balkūnas, dr. Kęstutis Kobyls, dr. Antanas Musteikis, dr. Algis Norvilas, kun. Kazimieras Pugevičius, dr. Julius Slavėnas, dr. Jack J. Stukas.

DAR GYVAS VERGAS

Bartow, Fla., dar gyvena luvės vergas Charlie Smith, kuris esąs gimęs 1842 metais Liberijoje (Afrikoje) ir buvo vergų pirklų atvežtas JAV.

Pagal Socialinio draudimo įstatigos duomenis, jeigu ie tikri, tai esąs seniausios šio klientas — net 133 metų mžiausias...

Jon, Pa., J. Kershow, Spoford, N.H., J. Raulinaitis, Cleveland, Ohio, A. Kershanske, Brockton, Mass., A. Plevokas, Dorchester, Mass., V. Petkevičius, Wabury, Conn., A. Shukis, Hawthorne, N.J., J. Spakevičius, Westwood, Mass., A. Baika, So. Boston, Mass., A. Zenkus, Worcester, Mass., J. Eguonis, Rawley, Mass., F. Rimelis, Caldwell, N.J., A. Grabauskas, Wilkesonville, Mass., B. Silas, Elizabeth, N.J.

Visiems aukotojams nuosirdžiausias ačiū!

Keleivio administracija

APIE BALTŲ STUDIJŲ KONFERENCIJĄ

Paskutiniame numery rašėme apie birželio 12-16 dienomis Stockholme įvykusią Trečiąją Baltų Studijų konferenciją. Dabar apie ją liepos 1 d. plačiai parašė rusų dienraštis Novoje Ruskoje Slovo prof. Albert Parri iš JAV, kuris ten skaitė paskaitą "Leninas, teroras ir latviai".

Konferencijoje dalyvavo 74 atstovai iš 15 valstybių, jų tarpe du iš Izraelio ir vienas — dr. Ičiro Kato iš Japonijos, ir jie visi trys skaitė paskaitas.

Didelę sensaciją sukėlė japono paskaita apie M. K. Ciurlionį.

Žadėję atvažiuoti du paskaitininkai iš Vengrijos, du iš Lenkijos ir vienas iš Rytų Vokietijos. Jie atsiuntė ir savo paskaitų tekstus, bet paskutinę dieną pranešė, kad negali atvažiuoti. Matyti, "vyresnysis brolis" pasakė: Niet!..

Baltų Studijų institutas, kuris šią konferenciją suaukė, komunistams yra krislas aktyje. Instituto steigėjas ir jo vyr. direktorius dr. Bruno Kalnins paaiškino prof. A. Perriui, kad sovietinės mokslo akademijos Rygoje, Talline ir Vilniuje netgi suorganizavusios atskiras komisijas kovoti su jų vadina ma instituto "paslėpta antisovietine propaganda mokslo forma".

I konferencijos atidarymą atvykęs premjeras Olav Palmes savo sveikinimo kalbos didelę dalį skyrė pabėgėliui iš Pabaltijo reikšmei Švedijos politikoje pabrėžti. Kol nebuvo pabėgėlių iš Pabaltijo, Švedijos valdžia neturėjusi aiškos pažiūros į emigrantus. Tik pabėgėliai iš Pabaltijo kraštų išmokę švedų išmintingai spresti įvairius su imigracija susijusius klausimus.

(Prisimintina, kad Švedija tuoj po karo, nors ir ne Palmes vadovaujant, išdavė sovietams visą būrį ten atsidūrusių pabaltiečių karių, kurių tik retas išliko gyvas po Sibiro ir kitų bausmių).

Pasirodo, Palmės senelis ilgus metus yra buvęs Rygos Politechnikos instituto profesorius, o Palmės motina — buvusi Pabaltijo vokiečių bajorė.

ATSIUNTE PAMINETI

Jūrinis skautavimas, parašė B. Juodelis, 238 psl., kaina \$4.00. Išeido L.S. Brolija ir L.S. Sesijs. gaudama LSB tiekimo skyriuje.

Baltas mėnulio miestas, Aleksandro Radžiaus eilėrašiai, 72 psl., kaina \$3.00. Išeido Mykolas Morkūnas. Užsisakyti galima adresu: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill.

Dievui ir tautai, leidinys Mykolo Krupavičiaus paminklo pastatymo proga, 60 psl., išleido Paminklų statyti komitetas.

Kiekvienas geras komunistas turi būti ir geras čekistas.

Leninas

CLEVELAND, OHIO

Joninių gegužinė

Clevelando pensininkų klubas tarp kitų darbų rūpinasi išlaikyti ir senas lietuviškas tradicijas. Viena iš tokių yra Joninės, kurios Lietuvoje buvo švenčiamos su tam tikromis apeigomis.

Clevelando pensininkai, kad ir mažesne apimtimi, stengiasi šią tradiciją išlaikyti, surengdami Joninių gegužines. Šiais metais tokia gegužinė įvyko birželio 22 d. Beachland parke, ant pat Erie ežero kranto. Į gegužinę susirinko gražus būrys žmonių. Tarp svečių buvo matyti ir keletas vietos intelektualų, kurie savo apsilankymu ne tik parėmė pensininkus, bet sustiprino ir gegužinės reikšmę.

Gražus oras, skaniai klubo moterų pagamintas maistas ir gera muzika kėlė svečių nuotaiką. Gegužinei įpušėjus, klubo pirmininkas A. Mikoliūnas ir jo pavaduotojas ir kultūrininkas J. Žilionis, pirma savo kalba aptarė Joninių tradiciją, pasveikino visus Jonus ir birželio mėnesio varduvininkus, o klubo narės O. Jarašiūnienė ir A. Šembergienė visiems suaktyvininkams prisegė po gelelę. Po to varduvininkams sugiedota Ilgiausių metų ir suukta valio!

Pasibaigus šiai daliai, buvo loterija, ir keletas asmenų laimėjo vertingų fantų.

Gegužinė užsitęsė ligi sutemų ir paliko gražių įspūdžių.

J. B.

EAST NORTHPORT, N.Y.

Pirmoji gegužinė

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas Suffolk apskrities pavarario gegužinė įvyko birželio 22 d. Kings Park, L. I. Pasitaikė gražus oras, A. Antanaitis sodyba buvo gražiai paruošta. Susidarė gera proga susitikti ir praleisti laiką su senais pažįtamais lietuiviais.

Naujo pirmininko adv. Valdo Duobos energinga veikla klubas jau jaučiama. Gegužinės ruošoje daug dirbo ir jo žmona.

Sekanti gegužinė įvyks rudenį. Data bus paskelbta spaudoje.

Adv. V. Duoba kreipia dėmesį ir į kultūrinę klubo veiklą.

M. K. Ciurlionio ir vysk. M. Valančiaus minėjimas rengiamas rugsėjo 14 d. 2 val. po pietų vokiečių Steuben Hall salėje, 6 Brightside Ave., E. Northport, L.I., N.Y.

Minėjimams vadovaus iš New Yorko atvykęs dailininkas ir rašytojas Paulius Jurkus.

Klubas džiaugiasi, turėdamas jauną pirmininką adv. V. Duobą ir jauną sekretorę Jakię. Jų jaunatviškos nuotaikos jau dabar jaučiamos.

A. Mačionis

Argi sunku būtų surasti

vieną naują Keleivio premuneratorių? O juk kiekvienas naujas premuneratorius stiprina laikraštį.

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atskirti j Keleivio skaitytojų klausimus telesi reikais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriaus. Laiške reikla pažymėti, kad esate Keleivio skaitytoja.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law,
Boston Five Building
1895 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Ar Tamsta malonėtum atsakyti į klausimą, kuris liečia ne mus, o mūsų kaimynus? Jie nėra lietuviai, bet yra labai geri žmonės ir geri kaimynai.

Neseniai juos ištiko baisi nelaimė: sunkvežimis vietoje užmušė jų keturių metų mergaitę. Tai įvyko visai netoli mūsų ir jų gyvenamos vietos. Mergaitė važiuo ant šaligatvio triračiu. Niekas nematė pačios nelaimės. Tik po nelaimės triratis buvo atsidūręs ant vidurio gatvės, o mergaitė buvo rasta po sunkvežimio ratu.

Nors mūsų kaimynai turi aštuonėją vaikų, bet visi yra

SVENTĖ DAR TOLI, BET RUOŠA VYKSTA

Penktoji Lietuvių Tautinių Šokių šventė rengiama 1976 m. rugsėjo 5 d. Chicagoje. Apie ją išsamiai painformavo tos šventės komiteto pirm. Bronius Juodelis JAV tarybos suvažiavimą, įvykusį birželio 21-22 dienomis Clevelande.

Šventės komitetą sudaro: pirm. Bronius Juodelis, vicepirm. Sofija Džiugienė, programos direktorė Galina Gobienė, sekr. Aldona Rauchienė, ižd. Genė Rimkienė, teisinis patarėjas Povilas Zumbakis, konsultantas Algis Modestas, programos asistentė Vanda Stankienė, programos pranešėja Julija Cijūnėlienė, dekoratorius dail. Jurgis Daugvila ir administracinis asistentas Antanas Rauchas.

Sudaryta atskiriems darbams atlikti 11 komisijų. Pas programos direktorę G. Gobienę užregistravo 44 jaunimo, 29 jaunių ir 30 mokyklinių vaikų tautinių šokių vienetai iš JAV, Kanados, Brazilijos ir Venecuelos.

VARLĖS SUSTABDĖ EISMA

Vieną rytą V. Vokietijos greitkelį iš Miuncheno į Garmisch-Partenkirchen užužlūdo varlės. Jų pilna buvo net 10 kilometrų juosta, ir tiek daug, kad automobiliai, užvažiuavę ant slidžių varlių, tapo nebesukontroliuojami — įvyko nelaimių. Atskubusi policija kurį laiką tą kelio ruožą uždarė. Zoologai aiškina, kad tokia varlių gausybė ir "varlių tautos kilnojimas" atsirado dėl praeitos šiltos žiemos.

STEPONO KAIRIO ATSIMINIMŲ PIRMASIS TOMAS "LIETUVA BUDO" JAU IŠPARDUOTAS, BET ANTRASIS TOMAS "TAU, LIETUVA" DAR YRA NEDIDELIS KIEKIS. Kaina \$2.00.

gerai išauklėti ir visai neamerikoniskai prižiūrimi. Jie visuomet mandagūs ir atsargūs. Smūgis, žinoma, tėvams buvo neapsakomas. Mes irgi labai pergyvenome tą nelaimę, nes turime tokio pat amžiaus sūnelį.

Po keleto mėnesių išdri-some paklausti savo kaimynus, ar tas sunkvežimio šoferis buvo patrauktas atsakomybės ir ar jie gaus iš jo draudimo kompanijos kompensacijos už dukrelės mirtį. Mes labai nustebome tuo, ką jie mums pasakė. Sakė, kad teismas tą šoferį pilnai išteisino, kad jis negalėjęs tos nelaimės išvengti. Todėl, esą, vargu ar bus galima ką gauti iš jo draudimo kompanijos. Nelaimė, esą, tokiu atveju yra laikoma "akcidentu, dėl kurio niekas nėra atsakingas".

Kaimynai

Atsakymas

Tamstų kaimynų advokatas, matyti, visai teisingai juos painformavo. Man teko daug kartų pasakyti klientams, kad paties fakto, kad įvyko nelaimė, toli gražu neužtenka bylai pradėti. Reikia įrodyti, kad "kaltininkas" elgėsi "neatsargiai", akcidento "aukos" atžvilgiu, kad tokio "neatsargaus" elgesio pasekoje nukentėjęs asmuo buvo sužeistas arba užmuštas.

Tamstoms atrodo, kad faktas, kad mergaitė buvo užmušta ir rasta po sunkvežimio ratu, aiškiai įrodo, kad šoferis yra atsakingas už jos mirtį. Deja, teisinis vaizdas yra visai kitoks.

Šoferis, matyti, buvo pripažintas "nekalto" kriminalinėje byloje. Toks nutarimas nėra lemiantis civilinėje byloje, t. y. ieškant nuostolių iš jo. Tačiau toks išteisinimas, žinoma, rodo, kad aplinkybės buvo tokios, kad ir civilinėje byloje bus sunku tam šoferiui "prikerti" atsakomybę. Labai gaila, kad nebuvo liudininkų, kurie matė pačią nelaimę. Tokiu atveju šoferis yra vienintelis liudininkas, ir, žinoma, jo akcidento versija yra jam pačiam, o ne kitiems, palanki.

Dažnai tokios skaudžios nelaimės akivaizdoje draudimo kompanija, nors jos pozicija ir yra gera, neatsisako "tartis" dėl šiekto tokios kompensacijos nukentėjusiai šeimai. Manau, kad ir Tamstų kaimynų advokatai pasiseks šį tą gauti. Deja, suma bus nedidelė, ir jos tur būt, užteks vien išlaikyti padengti.

Vietinės žinios

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 19 d. Romuvos parke Brocktone Martyno Jankaus šaulių kuopos Joninių laužas ir vėliavos šventinimas.

Rugpjūčio 10 d. Romuvos parke Minkų radijo gegužinė.

Rugsėjo 14 d. LB apygardos rengiama Lietuvių diena Maironio parke, Worcester.

Rugsėjo 20 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje LB apylinkė Tautos šventėje paminės vysk. M. Valančių ir dail. M. K. Čiurlionį.

Spalio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a salėje Lituanistinės mokyklos banketas.

Spalio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a salėje Lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo koncertas.

Lapkričio 9 d. Brocktone Lietuvių sv. Kazimiero parapijos mišraus choro koncertas, kuris įvyks North Junior High School, Oak Street, Brocktone, Mass.

Lapkričio 23 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje ramovėnų rengiamas Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas.

TERORO IR VERGLIOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Umkit ir skatytik
Kipro Bielino
knygą

Joje smulkiai aprašyti bolševikinio teroro sistemos vergų stovyklos, kurios kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

KASMAUSKO SŪNAITIS BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Ilgai Bostone gyvenusio ir čia daug veikusio Jono Kasmausko sūnaitis Donaldas A. Kasas šį pavasarį Floridos universitete gavo administracijos bakalauratą. Jo tėvai Jonas ir Jeane Kasai gyvena Ft. Laud erdale, FL. Pernai filosofijos daktaro laipsnį Harvardo universitete gavo kitas Jono Kasmausko vaikaitis Gregg Carr, jo dukters Alenos ir žento Fred Carr sūnus. Dabar dr. Gregg Carr profesoriauja Kalifornijos universitete Santa Cruz. Jo tėvai gyvena Floridoje. Pas juos prieš kelerius metus atsikėlė gyventi ir Jonas Kasmauskas.

Trečiasis Jono Kasmausko vaikaitis, Juzės Kasmauskaitės ir Rogers Keene sūnus James, 1973 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį Puerto Rico universitete ir dabar ten profesoriauja. Jo tėvai gyvena Tulse, Oklahomo valstijoje, kur turi gražų motelį.

JEIGU DAR NETURITE, TUOJAU ĮSIGYKITE! BALYS SRUOGA MŪSŲ ATSIMINIMUOSE

Tai iki šiol mūsųose dar nebuvęs gražiausias paminklas mūsų talentingam kūrėjui!

Knygoje yra daug iliustracijų, ji gražiai dailininko apipavidalinta, kietų viršelių, 552 psl. Kaina \$10. Labai tinka ir dovanoms. Ją galima gauti ir Keleivio administracijoje.

Tai vienintelė lietuviška knyga, kurioje beveik 100 asmenų rašo apie vieną asmenį — didįjį poetą, dramaturgą, teatralą ir mokslininką **Balį Sruogą**.

"SAULĖS SERMENYS"

Tai visai neseniai išleistas ir humoristinės poezijos rinto Antano Gustaičio satyrinės knygos, įdomiai ir gausiai iliustruotas dailininko Viktoro Vizgirdos. Didelio formato, drobiniai viršeliai, labai tinka Kalėdų dovanoms. Kaina \$7.00.

Geri žodynai

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavėnaitė ir Šlapobersk'is, apie 27.000 žodžių 511 psl., kaina \$8.00.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas, V. Baravykas, nauja laida, apie 31.000 žodžių, 590 psl., kaina \$8.00.

AUTOMOBILIUS — 1975

nuo visų rūšių nelaimingų atsitikimų draudžia
BALTIC INSURANCE AGENCY
597 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. 268-0030

Jeigu nenorite permokėti, pasitarkite su mumis, kokius draudimus reikėtų užsakyti. Mielai draudžiame jaunimo automobilius

Nusikaltimus galima sumažinti

Visi žinome, kad nusikaltimai JAV-se auga kaip grybai po lietaus. Dėl to nemaža dalis kaltės krūva teismams, nes atrodo, kad jie daugiau rūpinasi nusikaltėliais, kad tik nebūtų pažeistos jų "pilietinės teisės", negu nuo jų rankos nukentėjusiais.

Neseniai New Yorke lankėsi Britanijos aukščiausio teismo teisėjas, kuris painformavo apie britų teismų veiklą.

Pasak jį, JAV per paskutiniuosius 10 metų sunkių nusikaltimų skaičius padidėjo 124%, o Anglijoje tik 50%, o per paskutiniuosius 2 metus tie nusikaltimai net mažėja. Pernai Britanijoje nužudyta 130 žmonių, o čia JAV-se. — net 18,000!

Klausimą, kodėl taip yra tas teisėjas atsakė: mes geru peržiūrėjome visą kriminalinio teismo procesą, jį suprastinome ir pagreitiname.

Dabar Anglijoje ir sunkių nusikaltėlių atsistoja prieš teismą ne vėliau kaip per 14 savaičių.

Ir Anglijoje teisėjas gal išleisti nusikaltėlių į laisvę, ki teismo už užstatą, jei nusikaltėlis nėra pavojingas visuomenei. Kadangi teismas greitas ir iki teismo išsėdėtas laikas įskaitomas teismo skirtą bausmę, pa leidimas į laisvę iki teismo reiki praktikuojamas.

Kitokia tvarka ten ir priekštams posėdininkams išrinkti, JAV tas veiksmas dažnai labai ilgai tęsiasi, o Anglijoje atliekamas labai greitai. Šalys ir ten gali atmes 7 asmenis, bet reiki tu naudojasi. Jei kuris atmetamas, teisėjas tuoj skiria kitą, ir jį atmeti jau nepriimta.

Taigi Britanijoje nusikaltėlis tuoj uždaromas už groty ir greitai teisiama. Ten nuteistasis gali apeliuoti per 28 dienas, bet iki apeliacijos teismo sprendimo jis iš kalėjimo nepaleidžiamas.

JAV, jei policija ar tardytojas prasilenkė su kriminalinio proceso nuostatais, byla panaikinama. Kitaip yra Anglijoje. Ten prisiekusieji posėdininkai sprendžia pasirėmę kaltinamojo akto duomenimis ir nekreipia dėmesio į policijos ar tardytojų prasilenkimus su įstatymu. Sakysim, policija be teismo leidimo padarė kratą, ir jos duomenimis pasirėmus, iškelta byla. Arba policija jėga privertė nusikaltėlį nurodyti, kur jis numetė revolvėrį, ir jis ten buvo rastas. Policija pasielgė ne pagal įstatymą, bet dėl to byla nepanaikinama, ir nusikaltėlis pelno užtarnautą bausmę. JAV-se tokiais atvejais nusikaltėlis išeina sausas.

Galima ir ten su teismu derėtis — nusikaltėliui siūloma prisipažinti prie mažiausio nusikaltimo, ir tik už jį jis nubaudžiamas. JAV-se tai labai plačiai praktikuojama. Anglijoje tai daroma kiek kitaip.

Ten nei teisėjas, nei kaltintojas to nepasiūlo. Gynėjas tokią galimybę pasiūlo prokurorui, ir šis gali sutikti, jeigu jaučia, kad kaltinamasis aktas nėra pakankamai įtikinantis. Bet ir tuo atveju reikalingas teisėjo sutikimas, kuris duodamas labai retai.

PLEPA, BET NEVEIKIA

Arabams keleriopai pakelus naftos kainą, energijos problema pasidarė viena pačių svarbiausių, bet kongresas tos problemos iki šiol neišsprendė, nes yra per daug komitetų, kurie tariasi jį reikalą turį teisę kiti savo nosį.

Atstovų rūmuose tokių komitetų yra 14 ir dar 28 pakomitečiai. Senate komitetų yra 16 ir 30 pakomitečių. Be to, dar yra 3 bendri komitetai ir 7 pakomitečiai. Tai galima įsivaizduoti, kiek laiko sugaišama, kol visi tie komitetai ir pakomitečiai susikalba.

Kongresmanas Rhodes yra pasiūlęs energijos klausimui sudaryti vieną komitetą arba bendrą su senatu, bet kol kas ir dėl to nesutariama.

Toks neveiklumas meta šešėlį kongreso vardui ir labai kenkia krašto ūkiui.

MEDICINA PAKENKĖ OKUI

Medicinos mokslo dariniai ir žmonių susirūpinimas savo sveikata gerokai keičia amerikiečių valgius ir tuo atsiliepia ir į maisto produkciją.

Šiuo metu labiausiai visų gąsdina cholesterolis, kuris esąs vienas iš svarbiųjų širdies ligų priežasčių. O kadangi daugiausia cholesterolio yra kiaušinio trynyje, tai seniau labai pamėgtas kiaušinis su spingintais lašiniukais jau vis dažniau su baimė atstumiamas nuo burnos. To pasekoje pradėjo juntamai mažėti kiaušinių suvartojimas, o vištų ūkiams pelnas.

Sakoma, kad 1945 metais kiekvienas amerikietis per metus suvalgydavo vidutiniškai 400 kiaušinių, o dabar praryja vos 287. Be to, žmonės ėmė vengti ir visokių "keikų" ir ledų, kuriuose taip pat yra kiaušinių trynio.

Krintant kiaušinių suvartojimui, kai kurie mokslininkai ėmė įrodinėti, kad tasai cholesterolis jau nesą toks, kenksmingas, kaip išreklamuota, bet žmonės, kartą įbaidyti, jau nenori naujom "teisybėm" tikėti.

Kiaušinių ūkis dar bando atsigręžti, gamindamas visokius kiaušinių baltymo miltelius su sojos pupų priemaiša, bet tie produktai yra brangesni už natūralų kiaušinių, ir valgytojai taip pat nėra linkę tikėti, kad tenai tikrai nėra cholesterolio.

Dėl to mažėja ir dešinių vištų skaičius. 1944 m. jų šiame krašte buvo 396 mil., o 1974 m. — tik 286 mil., ir šiemet esą tik 270.2 mil.

KONSULO IESKOMI

Baranauškaitė, Edita, išteklėjusios pavardė nežinoma, JAV atvykusi prieš I pasaulinį karą, gyvenusi Chicagoje.

Baranauškas, Pranas, JAV atvykęs prieš I pasaulinį karą, gyvenęs Chicagoje.

Bubniūnė, Josephine.

Cekanauskas, Jonas.

Derencius, Albinas, Kazio sūnus, kilęs iš Grauzinių kaimo, Gražiškių vals., Vilkaviškio ap., JAV išvyko 1911 m., gyvenęs Kansas City, Mo.

Juodytė, Liucija, Juozo duklė, gimusi Mokilių kaime, Alantos vals., Utenos apskr., JAV atvykus 1925 m.

Naginionis, Tadas, buvęs studentas.

Nevienė, Marija.

Rastauskas, Valerijus, 1937 m. dirbo Kėkulių apylinkėje kultūrtechniku. Atvykęs JAV.

Simatoniš, Juozas, Juozo sūnus, kilęs iš Vainiūnų kaimo, Nosetos vals., Kėdainių raj., išvykęs JAV apie 1911 m., gyvenęs Chicagoje.

Slonskienė, Elena.

Išskomi arba apie juos žinan tieji prašomi pranešti:

Konsulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N.Y. 10024

LABAI IDOMŲ ATSIMINIMAI

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

GANA TO JUNGŲ, Kipro Bielino atsiminimai, 492 psl., kaina \$5.00.

TRYŠ IR VIENA, Janinos Narūnės atsiminimai apie rašytojus Gaišelę Petkevičiūtę, Balį Sruogą, Jurgį Savickį ir Juozą Svaistą, 171 psl., kaina \$3.00.

MES VALDYSIM PASAULĮ, parašė L. Dovydenas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydenas, 217 psl., kaina \$5.00.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.00.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 462 psl., kaina \$2.00.

PENKTIETI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

PASKUTINIS POSĖDIS Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

KĄ LAUMES LEME (apie Šalomėją Nėrį), Petronėlės Orientaitės, 234 psl., kaina \$3.00.

ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžiūnas, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

SIAURUSŲ TAKELIU K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, Petronėlės Liūdžiūnienės, 88 psl., kaina \$1.00.

Atsitiktinio kareivio užrašai, J. Janušio atsiminimai, 127 psl., kaina \$2.00.

Melagingas Mikasės laiškas, parašė Jurgis Jasinskis, 69 psl., kaina \$1.50.

Išleivio dalis, Juozo Kapočinsko 1950-1973 m. atsiminimai, 295 psl., gausiai iliustruota, kieti viršeliai, kaina \$7.00.

Steponas Kolupaila, parašė Jurgis Gimbutas ir Juozas Danys, 464 psl., daug iliustracijų, kieti viršeliai, kaina \$12.00.

Jeigu komunizmo labui reikėtų išnaikinti devynias dešimtasias visų gyventojų, neturime dėl to suabejoti. Leninas

NASLIUKEI NUOBODU GYVENTI

Nasliukei Michigano valstijos vienai nuobodu gyventi, tai išeiko rimto ir ramaus pensininko įnamiu.

Rašyti Keleivio adresu, pažymint ant voko "Nasliukei".

IESKO GYVENIMO DRAUGES

Ieškau gyvenimo draugės 45-55 metų amžiaus.

Esu 58 metų, 6 pėdų, 195 svarų, pasiturintis, išgerius vieną kitą taurelę draugijoje.

Laiškus rašyti Keleivio adresu, pridėjus savo nuotrauką, pažymint ant voko "DP".

"GARSO BANGŲ"

PROGRAMA

Ši radijo programa transliuojama penktadieniais iš stoties WBUR 90.9 FM banga nuo 8:00 iki 8:30 v. vakaro.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojo Anglijoje stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dienos. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka, komentaras, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florist gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Dazau ir Taisau

Remiu iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą. JONAS STARINSKAS, 220 Savin Hill Ave., Dorchester, Mass. Tel. CO 6-5854

DRAUDIMO AGENTORA

Atleka įvairių rūšių draudimus. Kreiptis adresu: BRONIS KONTRIM, 698 Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. AN 8-1761

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytoją apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninių bei kultūrinių klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškus, kuriame laukiam abipusių pasiskaitymų ir nuomonių kiekvieno vienas svarbi problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiška, mūsų šios laikraštis, ieškans naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvienai nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 30 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugian kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių namams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligų pašalimą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS moka pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugus. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Tarnavimą Apdraudimą — Life Insurance, kad jaunuoliai gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžia.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudimas tik \$3.00 mokesčio mokama.

SLA—AKCIDENTALIA APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalia apdraudimas mokesčio \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreiptis į kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintą informaciją, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
897 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

